

TEMPO DOELOE

Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Henk Kremer, geboren in Stad Hardenberg, centraal.

Op 5 november 1946 verruilde Kremer zijn burgerkloffie voor het soldatenuniform. Dat gebeurde in Eibergen, in het barakkenkamp van de Geneeskundige Afdeling, waar hij werd ingedeeld bij de 6e HPVA. Op 9 juli 1947 vertrok hij met de trein uit Hardenberg naar Kampen en vandaar naar Amsterdam. Omringd door de Militaire Politie werden Kremer en andere militairen ingescheept in het vrachtschip de Nieuw Holland. Het slapen gebeurde in de ruimen, op de grond en in hangmatten. Bijna een maand later, op 4 augustus, bereikten ze de haven van Belawan op de noordkust van Sumatra. Met een zwaar bewapende trein vertrokken ze na hun ontscheeping naar Medan. Veel van de jongens werden direct doorgestuurd naar de voorposten, om daar dienst te gaan doen als gewondenverzorger bij de infanterie. "Wij waren een afdeling van zo'n 160 militairen, met ambulancechauffeurs die over de buitenposten waren verdeeld. Met twee ambulances en zes soldaten werden wij naar de plaats Kabanjahé gezonden. De bewoners daar werden Karo-Bataks genoemd", aldus Henk Kremer. Hij en zijn maten hadden een goed contact met de Bataks, die in de 19e eeuw bijna allemaal tot het christendom waren bekeerd. Het Batakland ligt als het waren ingeklemd tussen twee Islamitische volken, de Atjeeërs en de Minangkabauers. De Duitser zendeling Nommensen heeft daar het pionierswerk voor het christendom verricht en stichtte de eerste kerk. In Baligeh bezocht Kremer een Lutherse kerk van de Rijnse zending. In het begin van Kremers dienstdiensttijd was het nog rustig in Indië, maar dat veranderde snel door de Tweede Politionele Actie. Hij verliet met zijn maten Kabanjahé en trok in de richting van Sibolga aan de zuidkust van Sumatra. Bij de plaats Baligeh ging het mis. Ze werden daar zo zwaar onder vuur genomen dat zes soldaten sneuvelden en velen gewond raakten. "De gesneuvelden werden ter plaatse begraven, dit vergeet je van je leven nooit meer", aldus Kremer. Verder ging het, naar Tarungtung en Sibolga, door een bergachtig gebied. Ook daar zijn velen gesneuveld. Volgens Kremer waren er gewoon te weinig Nederlandse troepen om dit gebied onder controle te krijgen. Tot eind 1949 bleven ze daar, toen moesten ze terugkeren naar Medan. Begin 1950 werden ze verscheept naar Batavia en eind maart bracht de General H.C. Muir hen weer naar Amsterdam, waar ze op 24 april 1950 aankwamen. "Indië is een prachtig land en ondanks alles was het een mooie tijd", aldus Henk Kremer.